

מִיָּד הָיָה שָׁב וְאוֹמֵר, כְּתוּב (בראשית
לז) אֵלֶּה תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן
שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה וְגו'. פְּסוּק זֶה
שֶׁל קִהְלֵת הוּא מְשַׁל לְחֻכְמָתָא שֶׁל
פְּסוּק זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶה מְשַׁל
לְזֶה. שְׂמַח בְּחֹר בְּיִלְדוּתָךְ - וְהוּא
נֶעַר. וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ - הָיָה רָעָה אֶת
אָחִיו בְּצֵאָן. בִּימֵי בְּחֹרוּתֶיךָ - אֶת
בְּנֵי בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׁי
אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל אֵלֶּה - וַיָּבֵא
יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יְבִיאֲךָ
אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
יַעֲקֹב יוֹסֵף. יוֹסֵף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב,
וְהַסּוּדוֹת שֶׁל סִתְרֵי הַתּוֹרָה מִי
יָכוֹל לְדַעַת אוֹתָם?!

וְהַמְשַׁל הַזֶּה הַתְּפִשֵּׁט לְשִׁלְשֵׁת
אֲלֵפֵי מִשְׁלִים, וְכֻלָּם בְּמִשְׁל הַזֶּה,
בְּשִׁעָה שִׁיּוֹסֵף נִכְלָל בְּיַעֲקֹב,
שִׁלְשֵׁת אֲלֵפִים הֵם, בְּאַבְרָהָם
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁכָלָם בְּמִשְׁל הַזֶּה
בְּסוּד הַחֻכְמָה. וְכַאֲן פְּמָה סוֹחְרִים
הֵם בְּמִשְׁאוֹת שֶׁל הַנְּסֻתָר, וּבְהֵם
דִּירֵי הַמְּגָנִים שְׁאִין לָהֶם חֲשׁוֹן
לְסִתְרֵי הַחֻכְמָה.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף. כִּף
בְּאַרְנָו, וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל מְשַׁל, וְהַכֵּל
אֶחָד, בֵּין מִי שְׁאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ שֶׁל
שְׁלֵמָה, בֵּין מִי שְׁאוֹמֵר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל מְשַׁל. הַכֵּל אֶחָד הוּא, וְאֶת
הַכֵּל הוּא אָמַר. וַיְהִי שִׁירוֹ - זֶה
שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף
הוּא שִׁיר הַשִּׁירִים? וְדַאי כִּף זֶה,
חֲמִשָּׁה הֵם שְׁעָרִים נִפְתָּחִים
שְׁנִפְתָּחִים בְּמִלְךָ שֶׁהַשְּׁלוֹם שֶׁלוֹ,
וְהֵם חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים שֶׁל עֵץ
הַחַיִּים. חֲמִשִּׁים שְׁנוֹת הַיּוֹבֵל.

וְאַרְבָּה - זֶהוּ עֵץ הַחַיִּים, חֶתֶן
שִׁיּוּצָא מִצְדוֹ, וְהוּא יוֹרֵד כָּל אוֹתָם
הַחֲמִשָּׁה לְהַבְיָאֵם לְפָלֶה. יוֹמוֹ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא אֵלֶּף שָׁנִים,
וְזֶהוּ הַנְּקָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוּצָא מֵעֵדֶן.
יוֹסֵף הַצְּדִיק. שְׁנִקְרָא צְדִיק עַל
שֵׁם הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שֶׁהַתְּנָה בָּהּ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם כִּף

מִיָּד הָיָה תָּב וְאוֹמֵר, כְּתִיב, (בראשית לו) אֵלֶּה
תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה
וְגו', הַאי קָרָא דְקִהְלֵת, אִיהוּ מְשַׁל לְחֻכְמָתָא
דְקָרָא דָּא דְאוֹרִייתָא, וְדָא מְשַׁל לְדָא. שְׂמַח
בְּחֹר בְּיִלְדוּתָךְ, וְהוּא נֶעַר. וַיִּטְיַבְךָ לְבָבְךָ, הָיָה
רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֵאָן. בִּימֵי בְּחֹרוּתֶיךָ, אֶת בְּנֵי
בְּלָהָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׁי אָבִיו. וְדַע כִּי עַל כָּל
אֵלֶּה, וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דְּבַתָּם רָעָה. יְבִיאֲךָ
אֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט, אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף.
יוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, וְרוּזִין דְּסִתְרֵי תּוֹרָה, מָאן
יָכִיל לְמַנְדַּע לוּן.

וְהַאי מְשַׁל אֶתְפִּשֵּׁט לְתִלְתֵּת אֲלֵף מִשְׁלִים,
וְכֻלְהוּ (דף קמ"ה ע"ב) בְּהַאי מְשַׁל, בְּשִׁעָתָא
דְיוֹסֵף אֶתְפָּלִיל בְּיַעֲקֹב, תִּלְתֵּת אֲלֵף אֵינּוֹן,
בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, דְּכֻלְהוּ בְּהַאי מְשַׁל
בְּרִזָּא דְחֻכְמָתָא. וְכַאֲן, פְּמָה טַיִיעִין אֵינּוֹן
בְּטוֹעָנִין דְּטְמִירוֹ, בְּהוּ דִּירֵי תְרִיסִין, דְּלִית
לְהוֹן חֲשַׁבְנָא לְטְמִירִין דְּחֻכְמָתָא.

וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאַלְף, הִכִּי אוֹקִימָנָא, וַיְהִי
שִׁירוֹ שֶׁל מְשַׁל, וְכֻלָּא חֵד, בֵּין מָאן דְּאָמַר
וַיְהִי שִׁירוֹ דְשְׁלֵמָה, בֵּין מָאן דְּאָמַר וַיְהִי שִׁירוֹ
שֶׁל מְשַׁל, כֻּלָּא אִיהוּ חֵד, וְכֻלָּא אִיהוּ קָאָמַר,
וַיְהִי שִׁירוֹ, דָּא שִׁיר הַשִּׁירִים. וְכִי חֲמִשָּׁה וְאַלְף
אִיהוּ שִׁיר הַשִּׁירִים. וְדַאי הִכִּי הוּא, חֲמִשָּׁה
אֵינּוֹן תְּרַעִין וּפְתָחִין דְּמִתְפָּתְחֵי בְּמִלְכָּא
דְשְׁלָמָא דִּילִיָּה. וְאֵינּוֹן חֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין
דְּאֵילָנָא דְחַיִּי. חֲמִשִּׁין שְׁנִין דְּיוֹבֵלָא.

וְאַרְבָּה, דָּא אִיהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי, חֶתֶן דְּנִפְיָק
מִסְטְרִיָּה, וְאִיהוּ יָרִית כָּל אֵינּוֹן
חֲמִשָּׁה, לְמִיתֵי לְגַבֵּי כְּלָה. יוֹמִיָּה דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֵלֶּף שְׁנִין אִיהוּ, וְדָא אִיהוּ נְהָר
דְּנִגִּיד וְנִפְיָק מֵעֵדֶן. יוֹסֵף זְכָאָה. דְּאֶקְרִי צְדִיק,
עַל שְׁמָא דְסִיְהָרָא. כְּמָה דְּאֶתְנִי בְּהַ קְדֻשָּׁא